

НАШЕ ЖИТТЯ

UKRAINIAN NEWSPAPER „OUR LIFE“

Ч. 8 (103)

АВГБУВГ, 4. БЕРЕЗНЯ 1947

РІК III

Хочемо нормальної праці

Англія переживає найтяжчу господарську кризу: нестача вугілля загальмувала всю промисловість цієї країни. Франції бракує робочих рук: полонені німці мають йти додому, і французька індустрія потребує на їх місце працівників. Канада хоче розвинути свою промисловість, але на перешкоді стоїть нестача робочої сили. Країни Південної Америки з багатим ґрунтом і підземними скарбами не можуть дійти до вищого господарського рівня, бо бракує людей, щоб обернути неорану цілину і дікі праліси в багаті шовч та цвітучі сади.

А в цей час сотні тисяч людей усякого фаху й знання, здорові, енергійні, ось уже більше року живуть у таборах УНРРА в Німеччині, живуть часто в нездорових умовах, в холоді, в тісноті, в бруді, на чужім хлібі, животють у надії, що може їм пощастить де-небудь знайти нормальну працю і нормальні, людські умови життя. Контроль за контролею провадиться над цими людьми різних націй, мов, одна комісія строгіша від другої. Яких тільки „злочинів“ не дошукуються між цими жертвами тоталітарних режимів різні комісії! Особливо ж допитуються, чи той або інший часом не „із батьківщини трудящих“, щоб такого перекопати, що йому найкраще повернутися туди, де „більше дихає чоловік...“ Деякі відділи УНРРА робили свою працю так, що прибиті горем і страхом люди почали протестувати: мовляв, відомості, що їх вимагали контрольні комісії, „могли бути використані деякими державами на шкоду рідні, що лишилася за залізною завісою...“

Ми питаємо: як ще довго буде тривати цей абсурдний, протиприродний стан? Доки буде маса здібних до праці людей жити на ласкавому хлібі, без нормальної праці в таборах Німеччини, коли їхніх рук і мозків — аж кричить — потребують різні європейські та заокеанські країни?

Скажуть, — нема тоннажу, щоб перевезти ДП з Європи. Чому ж вистачало тоннажу щоб перевезти мільйони воєнків з Америки в Європу, і то в умовах війни? Ні, не тоннаж тут причиною, а людська безсердечність, егоїзм та байдужість до мук і терпіння свого ближнього: вони, мовляв, звикли жити в нелюдських умовах, то ще можуть почекати...

Тепер чуємо, що масами ДП, як робочою силою, починають інтересуватись в європейських країнах, що мають нестачу робітників. Чи не можна було це переселення і розселення зробити раніше? Скільки мільйонів робочих годин було б збережено для продукції, корисної для всіх? Скільки „понижень, безсердечності і нелюдськості“ було б не появилось на світ, якби цим людям дали нормальну роботу! Гляньте, в яким режимі живуть наші скитальці в деяких таборах? Тіснота, неспокій, харчування убоге. Та й по ті видачі харчів

треба без кінця ходити: в 10 годин дають порцію хліба, через 2 години щось інше, в 4 години ще щось і т. д. Людина обертається в курку, що цілий день мусить дзьобати, порпатися в смітнику, щоб знайти собі поживу. Коли хто не прийде в означений час, то його убога порція пропадає... Питання: чи не можна б улаштувати цих видач інакше, щоб не марнувати дорогого часу, не понижувати людської гідності? Адже в інших таборах видають тижневий приділ харчів раз на тиждень. Чому цього не можна зробити і в Авгсбурзі?

Або: в одних таборах видається людям нормально одежа, взуття і т. д. В інших — люди ходять обдерті без чобіт, без рукавиць. Чи не для всіх скитальців однаково призначила свої дари УНРРА? Чому ж така нерівність і несправедливість? Щось тут негаразд...

Ставлення персоналу УНРРА до скитальців не всюди однакове. Але — поширене явище — це згрідливе трактування і так пригноблених недолею лю-

дей: мовляв, — це якісь ДП... Хоч знаємо, що великий відсоток скитальців творять люди високої інтелігенції і моральної якості, але між персоналом УНРРА поширене ставлення до ДП, як до „убогих рідичів“, що живуть на дарованим хлібі... Доходить до того, що в однім таборі адміністрація УНРРА заборонила одному українцеві професорові лекцію про демократію. Причина, мовляв, — що інші люди можуть розуміти в демократії!

Іменем тисяч і тисяч скитальців звертаємося до свідомості культурного світа: дайте нам нормальну працю! Визвольте нас від дальших нестерпних мук доживання, дайте нам надію на гідне людське життя, верните нам радість вільної праці!

Це лежить і в нашій інтересі, як і в нашій. Хочемо жити і працювати в вільних демократичних країнах, як вільні люди. Переживши пекло концентраційних таборів і рабської праці, беззастовно безправства, насильства під тоталітарними режимами, ми хочемо нарешті почувати себе вільними самостійними людьми, ковалями свого щастя. Відповіді ждемо не гарними словами, а реальними, енергійними і скорими ділами.

Справа атомової бомби

(УБІ) „Таймс“, 28. 1. ц. р. подає, що сенатор Бріен Мек Мегон сказав в американському сенаті, що очевидно Росія буде за Уралом тайну фабрику атомових бомб, підкреслюючи, що ЗДПА могли б знайти в смертельній небезпеці від атомового нападу, якщо міжнародна контрольна система не буде переведена в життя в скорому часі. Відсутність речинця устійнення охорони атомової енергії з боку ООН є повна небезпека, тому, що інші держави працюють день і ніч над розв'язанням загадки атомової бомби і їм це на кінець вдасться.

В цій самій справі відбулися наради ген. Маршалла з Воррен Остеном, представником ЗДПА при Раді Безпеки, зокрема про трудно-

щі, які постали в Раді Безпеки. Після переговорів заявив Маршалл кореспондентам, що політика ЗДПА щодо контролі атомової енергії залишається незмінною. Американський конгрес сильно зацікавлений цією проблемою, особливо після недавнього відкриття великої сити шпіонажі в Канаді.

Під час дискусій, Мр. Лілієнталь, президент Контрольної Комісії П'ятого, заявив м. ін., що було б божевільною нерозвагою форсувати розвинення атомової енергії на цілі суто мирової доби, занедбуючи її воєнний аспекти. Є основною річчю задержання атомової енергії передовсім як воєнного озброєння, тому що теперішнє міжнародне положення вимагає цього.

Американці про Британію

„Річмонд Таймс Диспеч“ пише про домагання колоніальних народів:

„Залежні нації, такі як Ява, Індонезія та Індія забули добродійства влади білої людини і гірко згадують тільки зарозумілість колоніальної політики. Сила Британії була підірвана боротьбою на життя і смерть в обороні рідних островів. Її людська сила і засоби здештовані. Вона не встані почати послідній одчайний бій за панування над Азійським континентом... Що найліпше, Британія може надіятися, що ці народи, яким вона дала нагоду навчитися самоуправи, простять і забудуть несправедливості, перенесені від її рук, і будуть згодом вдячно згадувати цивілізаційний вплив її бувших володарів“.

„Манди“, Нью-Йоркська газета пише теж про Англію після другої світової війни, що „будова її імперської влади і господарського добробуту потрясена до глибини. Але во-

на опанувала свої зменшені засоби з відвагою і самодисципліною; вона намітила нові шляхи, що не роблять ніякого розриву з основами її великої традиції“. Проблеми і труднощі, що моглиб послати другі народи на барикади або в повний безнадійності повести під облудну охорону диктатури, були вирішені виборами, у вільній публічній дискусії та в парламенті“.

Розріст СССР

З вересня 1939 р. СССР анексував або включив у сферу своїх безпосередніх впливів такі території: Східні області Польщі — 10,150.000 мешканців, Литва — 1,950.000, Латвія — 1,350.000, Естонія — 1,120.000, Басарабія й Буковина — 3,784.000, Молдавія — 2,200.000, Петсамо (Фінляндія) — 4.000, Кенігсберг — 400.000, Кар-

Комісія для атомової енергії

Американська комісія для атомової енергії має під своїм провідом 130.000 працівників. На 1947—48 р. для цієї комісії призначено 450 мільйонів доларів. До комісії належать великі атомові фабрики біля Оук Рідж і Генфорду, тайні склади атомових бомб і склади уранія та інших матеріалів для виробу атомових бомб. На чолі комісії стоїть Лілієнталь. Проти Лілієнталю, що обстоює контрольні права держави при виробництві атомових бомб, іде широка пропаганда в політичних колах. Сенатор демократичної партії Мек Келлар хотів недавно доказати, що Лілієнталь прихильник комуністів. Інші кажуть, що Лілієнталь треба усунути з посади, бо на чолі такої важливої комісії не сміє бути особа „з тінню сумніву“. През. Трумен, що призначив Лілієнталю на голову комісії заявив, що закиди супроти Лілієнталю „зовсім безпідставні“.

Америка та Аргентина

Аргентинський президент Перон був у неласці західних великодержав за війни, бо не хотів воювати з Німеччиною. Перона уважали за прихильника Риму та Берліна, і з ним зокрема Америка не хотіла мати діла. Тепер Америка послала одного з найліпших своїх дипломатів — Мессерсміта в Аргентину. Деякі американці сподіваються, що Мессерсміт змінить режим в Аргентині. На це відповідає американський політик Самнер Велс. Він пише, що впливи нацистів в Аргентині можна зліквідувати на основі „законів і конституції Аргентинської республіки“. Коли американський уряд порозуміється з Аргентиною, то може здійснитися всеамериканський „союз оборони“, що його плянують у Вашингтоні. Цікаво, що Москва перебуває в приязних відносинах з през. Пероном, що має постачати машини для аргентинської „п'ятилітки“. хоч уважає Перона за фашиста.

КОМУНІСТИ В БАВАРІ

Франкфурт. — В останніх виборах 1. 12. 1946 комуністам не вдалося здобути 10% голосів, і тому вони не мають своїх представників у баварському парламенті. Тепер вони хотять збільшити число своїх прихильників агітацією поміж німцями, виселеними з Чехо-Словащини й Угорщини. В Мюнхені створено „Комітет для втікачів“. Комуністи домагаються для втікачів рівноправності і пробують грати на незадоволенні цих людей, яких їхні брати німці не завжди приймають як рідних.

НІМЕЦЬКІ ТЕХНІКИ В СОВЕТАХ

Вашингтон. — Значці уважають, що не менше як 7.000 німецьких техніків працюють в ССР над виробом атомової бомби, ракетових стрілен, бактеріологічної зброї і подібних нових засобів війни. З Берліна повідомляють про советські старання збільшити це число. Роблять це силою і пропагандою. Ті фахівці, що живуть поза советською сферою, дістають повно листів від своїх колег, що працюють в ССР, про прекрасні умови праці і райське життя.

Тимчасом продовжується примусовий вивіз фахівців у Сов. Союз. Один провідний інженер фірми „Телефункен“, якому вдалося втекти під час транспорту, пише: „У вівторок 22. жовтня 1946 року нас розбудили біля 4-ої години ранку. Советський старшина, 3 вояки і перекладачка увійшли в наше помешкання і сказали нам, що наша фабрика переїздить в ССР і ми будемо 5 літ працювати в Сов. Союзі. Нам дали 30 хв. на те, щоб спакувати усі речі, щоб прискорити роботу, советські вояки розбили сокирою скриню, і почали вкидати в мішки все, що попало: тарілки, занавіски, одягу, картини. Моя жінка зомліла. Я просив дозволу лишити жінку на місці, однак мене відмовили. Наші речі і нас забрали на два тягарові авта і відвезли на станцію. Для речей дали товарний вагон, а нам дали купе у експресовому вагоні. Нас замкнули на ключ. Ми чекали цілий день на від'їзд, але даремно. Приїздили все нові транспорти різних фахівців. Як зайшло сонце нам заборонили відчиняти вікно і видали харчі, сало, ковбасу, цибулю, цукор, шоколаду, м'ясні консерви, 1.200 цигарок, мило, перець, сіль і т. д. В мене була відмічка. Під час їзди мені вдалося відімкнути двері у сусіднє купе і далі вийти на платформу. Біля Фюрстенвальду потяг їхав помалу, ми з жінкою набралися відваги і вискочили“.

Цей лист показує, що ССР має недостачу технічних сил.

СССР ПРОТИ ПОВОРОТУ ЗОЛОТА АВСТРІЇ

Відень. — Коло 5.000.000 доларів золотом передано американцями австрійському урядові. Гроші походять з австрійського золотого фонду, забраного в 1938 р. німцями. Австрійський канцлер Фігель заявив, що Америка служить австрійським інтересам і натякнув одночасно на конфіскації майна чинниками ССР. Советський уряд заявляє, що золото було повернене тільки для пропаганди, і питає, чому американці чекали аж до московської конференції, щоб повернути майно. Австрії це золото допоможе розвинути заграничну торгівлю.

ЕСПАНСЬКІ РОЯЛІСТИ І РЕСПУБЛІКАНЦІ

Дорадник еспанського претендента на трон, Дона Хуана, заявив, що його прихильники ждуть запрошення республіканців, щоб виробити спільну програму для боротьби проти диктатора Франка. Він заперечив, що монархісти нібито ведуть переговори з Франком і заявив: „Ми значно більше хочемо досягнути порозуміння з республіканцями як з Франком. Франко в цілому світі зненавиджений, основне питання полягає в тому, щоб позбутися його без громадянської війни“. Республіканці починають схилатися до думки, що порозуміння з монархістами привело б Іспанію до демократії.

УСЬОГО СВІТУ

НІМЦІ І КОНФЕРЕНЦІЯ В МОСКВІ

Берлін. — Німецька соціал-демократична партія готує меморандум для мирової конференції в Москві. Меморандум на підставі величезного матеріалу доказує необхідність, щоб східні німецькі області лишилися при Німеччині. Американці бажать, щоб був допущений хоч один представник німецької преси на конференцію.

ГРЕЦІЯ ТА ОН

Комісія Об'єднаних Націй вислухала бажання грецької коаліції партій (ЕАМ), що ведуть боротьбу проти уряду. ЕАМ вимагає: припинення війни, нових вільних виборів, відкликання чужого війська з Греції і гарантії ОН для майбутньої нейтральності Греції.

ПАРТІЯ ПРАЦІ І ПОЛІТИКА БЕВІНА

Лондон. — Після 2 і пів годинного засідання парламентська фракція соціалістичної партії погодилася на політику Бевіна щодо жидів в Палестині. Бевін обвинувачує американське жидівство, що через нього не вдалося порозумітися з арабами. „З брїтійськими жидами я б порозумівся“, — заявив Бевін.

ВУГІЛЬНА КРИЗА В АНГЛІЇ

Через недостачу вугілля англійська закордонна торгівля в лютому втратила 200 мільйонів доларів. В Англії добувається тепер в тиждень 3.700.000 тон вугілля. Споживається тижнево 4.000.000 тон.

АРАБИ В ПАЛЕСТИНІ

Від 1. березня ц. р. арабський комітет наклав на палестинських арабів податок для боротьби проти сїонїстів. Це має дати арабському рухові 900.000 доларів у місяць. Податок вважається добровільним.

АМЕРИКАНЕЦЬ ПРО БЕЛЬГІЮ

Журналіст Гофмен пише з Брюсселю: „Звичайний бельгієць живе значно краще від своїх сусідів щодо їжі, одягу й заваги. Бельгієць уперто працює. Більше як половина харчів привозиться з-за кордону. Ціла господарська система залежить від високої господарської активності при добуванні сировини, для продажу за кордон. За останні п'ять місяців бельгійський уряд скасував карткову систему на матерію, овочі й тютюн. На ці товари нема твердих цін.“

НОВИЙ ХЕМІЧНИЙ ЕЛЕМЕНТ

Під час дослідів над розкладом атома відкрито було чотири нових хемічних елементи. Три з них Кюрій, Нептуній та Плутоній були здобуті раніше. Як повідомляють тепер з Нью-Йорку з слів проф. Себорга, вдалося ізолювати й четвертий елемент, який названо іменем „Америцій“.

СМЕРТЬ ГАНСА ФАЛЛАДА

Як повідомляють мюнхенські газети в Берлінській лікарні помер видатний німецький письменник Ганс Фаллада.

Остання Кортеца. В Мексикі в стіні священницького будинку однієї лікарні знайдено в хрустальній урні тлінні останки Фернандо Кортеца, завойовника Нової Іспанії та засновника Мексика. Достовірність знахідки засвідчена прикладом до урні документом, що його підписав учасник похорон Кортеца.

АМЕРИКА І АВСТРІЯ

Американський уряд настоює на тим, щоб мировий договір з Австрією мав у собі безпеку незалежності цієї країни. „Ми вважаємо, що заборони злуки з Німеччиною не досить. Австрія мусить бути охоронена перед нападом з будь-якої сторони“, сказав представник Америки на нараді в Лондоні 17. лютого. Советський посол Гусев заявив, що це незрозуміло, щоб небезпека для австрійської незалежності мала виходити від когось іншого помімо Німеччини. „Однак ми з ними не погоджуємося“, — заявляють американці. (Нью-Йорк Гералд Трибюн, 19. 2. 47).

СОВ. ПРЕСА І АНГЛО-АМЕРИКАНЦІ

Москва, 20. 2. На сторінках московської „Правди“ фінський комуніст Куусінен звертається до народів Європи із закликом: „бороніть свою незалежність, не дозволяйте англо-американцям керувати вами за їхнім бажанням“. Куусінен наводить при цьому приклади, що вказують на англо-американський імперіалізм.

Він каже, що американці стримують довіз харчів для Європи; англійці провадять різні комбінації з рурським вугіллям — все для того, щоб змусити до послуху європейські держави.

ОЗБРОСННЯ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МИРУ

Американський полковник Бутс заявив недавно: „ми повинні виграти мир, забезпечивши продовження переваги Америки в повітрі“. Відомий амер. конструктор літаків Северський додає до цього: „Здоровий розсудок наказує, щоб ми намагалися могутності в повітрі більшої, ніж будь-який можливий противник або група ворогів.“

ІРЛАНДІЯ ПРИЙМЕ ФРАНКА

Даблін. — З ірландських урядових джерел повідомляють, що Ірландія охоче прийме Франка до себе, якщо він того захоче. В повідомленні говориться: „Ірландія завжди була прихильна до Іспанії. Під час громадянської війни ірландський уряд відмовився мішатися у внутрішні іспанські справи. Знаємо також, що Франко добрий католик. Християнське милосердя велить дати переслідуваній людині, що мусить тікати з батьківщини, безпечний притулок. Під час війни ми дали такий притулок багатьом“.

ФРАНКО ПРОТИ НОРВЕГІЇ

Вашингтон. — Очевидно, щоб помститися за виступи секретаря ОН, норвежця Триге Лі, проти Іспанії, Франко робить господарський натиск на Норвегію. Дійшло до того, що еспанські пристані закриті для норвезьких кораблів.

СОВЕТСЬКІ ПЕРЕСЕЛЕНЦІ

В Болгарію прибуло недавно 30 тисяч советських переселенців. Сподіваються, що з ССР буде переселено в Болгарію, головню в Добруджу, 200 тисяч советських громадян. Переселенці дістануть болгарське громадянство. Пізніше вони візьмуть участь у голосуванні в справі Добруджі, чи має вона належати до Болгарії, чи до ССР. Частина переселенців буде розділена по всій Болгарії як державні службовці, агенти та робітники.

ПРО ЧУЖОЗЕМНИХ КОРЕСПОНДЕНТІВ У МОСКВІ

Советський уряд запевнив ЗДПА, що чужоземним кореспондентам буде забезпечена „повна воля“ на конференції міністрів закордонних справ у Москві. Повідомляючи про це американського посланника В. Б. Сміса, А. Вишинський додав, що ця „воля“ стосується тільки до звідомлень із конференції, а не до всього, що діється в ССР.

★ Мек Келлар, сенатор демократичної партії в Вашингтоні заявив, що передача п'ятьом особам таємниці виробу й ужитку атомової енергії дала б їм силу „контролювати світ“.

★ Варшава. — 244 повстанців здалися владі в надії на помилування. Вони передали свою зброю: 366 скорострільів, рушниць і пістолів.

★ Лондон. — Загострення терору проти англійців у Палестині викликало виступи антисемітських груп в Англії (палення синагог).

★ Фінське посольство в Парижі заперечило вістку про фінсько-советський договір. Воно заявило, що крім мира 10. 2. 1947 р. Фінляндія не підписувала з ССР ніяких договорів.

★ Великі морози і недоїдання викликали в Польщі епідемію інфлюенци (шпанки). В самій тільки Варшаві захворіло вже 100.000 осіб.

★ Прихильники Данії в Шлезвігу подали англійському губернаторові для Шлезвігу і Гольштинії заяву, прохаючи відділення Шлезвігу від Гольштинії та виселення звідти всіх біженців.

★ В советській зоні Німеччини заборонено діяльність організації „Свідки Єгови“ (дослідники біблії). Їм закидають пропаганду проти комуністів.

★ Як подає американське радіо, японський уряд призначив загальні вибори на 24 квітня.

★ Колишній італійський міністер закордонних справ, Ненні, закликав законодавчі збори домогатися негайної ревізії мирових трактатів між Італією та 4-ма великодержавами.

★ Британський прем'єр Етллі сповістив у нижній палаті, що Англія має намір вербувати серед ДП, що перебувають на англ. окупаційних зонах Австрії та Німеччини робітників для своєї індустрії.

★ Відповідаючи на запити в нижній палаті, міністер Гайнд подав, що пайки ДП в англ. окупаційних зонах мають бути зрівняні з німецькими.

★ Тижневик „Нью-Йорк Таймс“ 18. 2. пише „Повстання колоніальних народів за незалежність мало допомоги і заохоту з боку московських комуністів. Нема ніякого сумніву, що ССР уважає себе за суперника Британської імперії та за можливого наслідника котроїсь частини, якій ССР може помогти відділитися“.

★ 9. 2. Сталін виїхав із Кремля і зайшов у двоповерховий будинок школи в промисловому кварталі Москви. Тут він вийшов на другий поверх, прикрашений квітами і погруддями Леніна і Сталіна. Взятий виборчий листок з своїм іменем, як кандидата, він вкинув його в урну.

★ Англійський міністер закордонних справ Бевін заявив недавно, що Америка та ССР вийшли з війни дуже сильними. Бевін зазначив, що коли б він мав 40 міль. тонн вугілля, то „був би втрое дужчий на європейських дипломатичних нарадах“.

„НАШЕ ЖИТТЯ“

український тижневик

РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ

Головний редактор:

Д-р П А Н А С Ф Е Д Е Н К О

Видає: Секція журналістів при Спілці Українських Письменників і Журналістів (СУПІЖ) в Авгсбурзі

Державець ліценції: Павло Котівич

Authorized by Military Government

ICD., Press Branch O M G B

Licensee: Pawlo Kotowicz.

Адреса Редакції та Адміністрації:

„Our Life“, Augsburg,

Spreyerer Straße 1 (Ecke Birkenfelder Straße)

Адреса для листування і грошових переказів тільки:

Ukrainian Newspaper „Our Life“,

Augsburg, Postamt 2, Postfach.

Druck: Hans Holzmann, Bad Wörthshausen.

Політичний огляд

Перед мировою конференцією

Перед мировою конференцією, що збирається 10. березня в Москві рідати долю Німеччини, в різних кінцях-світу роблять спроби упорядкувати взаємовідносини між різними державами. Країни, що перебувають під безпосереднім впливом ССРСР, заключають між собою союзні договори і з Москвою: Албанія підписала договір з Югославією, Югославія з Чехословакчиною, Польща з Югославією і т. д. Ці країни бажано себе забезпечити перед Німеччиною.

Франція та ССРСР

Також Франція хоче мати охорону й безпеку перед Німеччиною з допомогою ССРСР та інших держав Східної Європи. Франція заключила з Москвою союз на 20 років ще 10. грудня 1944 р. Тепер підготовляється новий договір Франції з Польщею. 19. 2. лютого уряди Франції та Польщі підписали „Пакт приязні й культури“, що передбачає обмін студентами і професорів високих шкіл обох країн.

Москва — Лондон

Відносини між ССРСР та Британією після Другої світової війни були в деяких моментах досить напружені. Спир за Іран, за Трієст або Грецію набирав деколи драматичного характеру. Проте військова і господарська сила ССРСР не може підтримати політичних стремлень цієї держави. Окрім того, за Англією стоїть тінь Америки, що проголосила тверду політику в закордонних справах. На початку 1946 р. англійський міністер закордонних справ Бевін дав був Москві пропозицію союзу з ССРСР на 50 років. Тоді Сталін і Молотов не дали ніякої відповіді Бевінові. Тепер, коли позиція Англії в світі стала міцніша наслідком тісного співробітництва Лондону з Америкою, Москва виявила бажання підписати союзний договір з Англією. Цей договір мав би дати безпеку для обох країн — не тільки перед німецьким нападом, але й проти кожного іншого нападника. Москва вимагає, щоб при підписанні союзного договору англійський уряд зобов'язався не заключати тайних договорів з Францією та з Америкою.

Франція — Англія

Парижський уряд шукає для себе охорони від німецької небезпеки не тільки в Москві, але також і в Лондоні. Франція настоює, щоб договір з Англією був підписаний ще перед конференцією в Москві. Французький уряд ставить умову спільного виступу проти Німеччини не тільки в разі німецького нападу, але також супроти загрози такого нападу.

Америка та Англія

Англо-саксонські великодержави виграли спільними силами дві світові війни. Мова, культура, традиція і спільні політичні інтереси цих держав диктують їм спільну політичну лінію в світі. Британська імперія та Америка прагнуть до єдності зброєння, щоб мати напогото-

ві запаси зброї однакового типу для обох армій. Англо-саксонські держави хочуть спільними силами зміцнити авторитет Об'єднаних Націй.

Індія і Британія

22. 1. індуси проголосили незалежність своєї країни. Мусульманська людина цієї країни ставиться до індусів з недо-вір'ям і хоче мати свою, магометанську державу. Англійський прем'єр-міністер Етлі заявив у парламенті 20. 2., що уряд має намір передати свою владу в Індії місцевим силам найпізніше в червні 1948 року. Англійський уряд відкликав дотеперішнього віце-короля (намісника) для Індії лорда Вейвелла і призначив новим віце-королем лорда Мавит-Геттена. Провідник консервативної партії В. Черчилль вимагав відкриття дискусії про Індію в англійським парламенті. Голова уряду дав відповідь, що дебати відбудуться через два тижні.

Аргентина

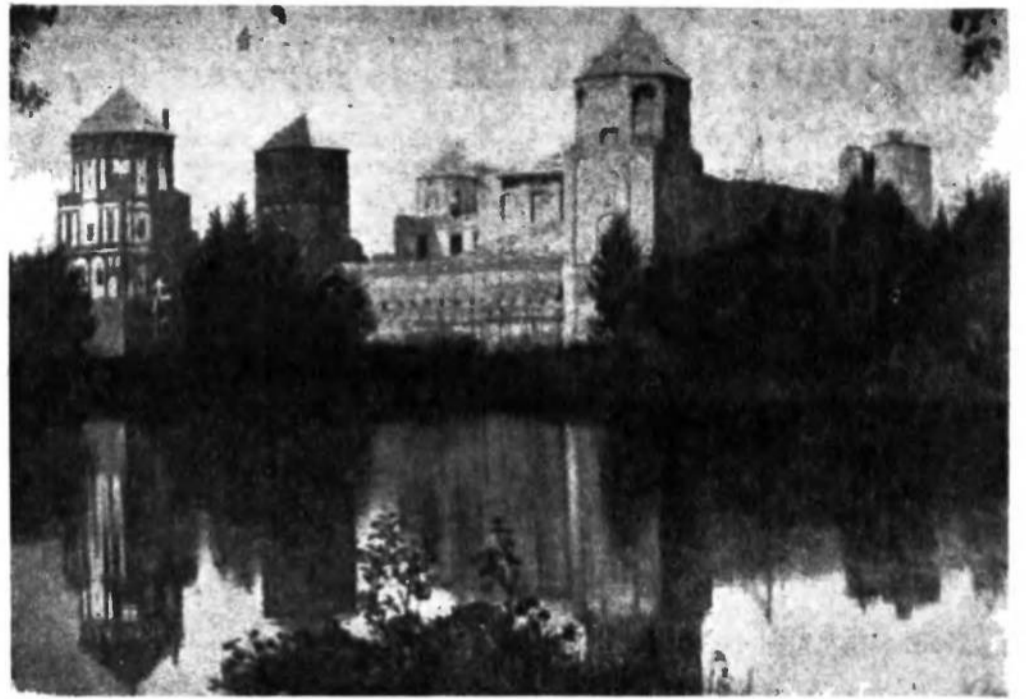
Аргентина розвиває наукові дослідження над атомовою енергією. 1946 р. в Аргентині відкрито поклади урану та торія, що вживаються для розщеплення атомів. Президент Перон запросив німецького фізика Гайсенберга в Аргентину для наукової праці, що має воєнні завдання.

Америка та ССРСР

З нагоди мирової конференції в Москві, американський міністер закордонних справ ген. Маршалл має вирішити або обговорити низку важливих справ з членами советського уряду. До цих справ належить советський борг Америці на 11 мільйонів доларів. На вимогу Америки щодо сплачування цієї позики московський уряд не давав ніякої відповіді. Тепер уряд ССРСР хоче дістати нову позику в Америці. Інші справи, що ждуть рішення: права комісії для розбросання при ОН, контролю атомової енергії, політика в Китаї та в Кореї, справа Дарданелл, острови в Тихому океані та інші пункти операції обох великодержав у різних кінцях світа.

Франція і ДП

Франція мусить випустити на волю коло 600.000 полонених німців, що працюють головою в вугільних копальнях Північної Франції. На їх місце французький уряд хоче прийняти ДП з Німеччини, хоч французькі комуністи робили натиск проти в'їзду до Франції противоветсько настроєних ДП-робітників.

Місто Мир на Волині

Княжий замок

НА РІДНИХ ЗЕМЛЯХ

Шкільництво в Галичині

(УБІ) Як і під час першої польової окупації, так і тепер у Галичині широко розбудовано шкільництво. Інша справа, яке. Університет імені І. Франка у Львові, крім усіх давніших кафедр, має ще кафедру лєнінізму і сталінізму, тобто найновішої більшовицької історії і кафедру воєнної підготовки, яку очолює генерал-майор Воробйов. Катедра готує артилерійських старшин запасу.

Викладачами університету є в переважній більшості люди із східних областей. Із галичан, крім Семена Стефанюка, викладають ще д-р Лукіянович, адвокат Рудольф Скібінський, проф. Крип'якевич (арештований і засуджений уже), та інші. Медичний інститут, на чолі з професором Музикою та ще якимсь росіянином тіпиться славою найкращого в ССРСР.

Амністія закарпатських українців

(УБІ) На засіданні президіума Верховної Ради ССРСР було розгля-

нено внесок Генерального Прокурора ССРСР — К. П. Горшеніна про поширення Указу Президіуму Верховної Ради ССРСР від 7. липня 1945 року „Про амністію у зв'язку з перемогою над гітлерівською Німеччиною“ на громадян, засуджених до 7. липня 1945 року судами Закарпатської України за законами Народної Ради Закарпатської України. Згідно з прийнятим рішенням амністія торкається засуджених до позбавлення свободи на час до трьох літ і менше.

Отже амністія торкається лише тих, хто має незначні провини перад більшовиками. Небезпечні українські елементи залишені без амністії у віддалених від краю районах на каторжній праці.

Делегація канадійських українців

(УБІ) До Львова прибула делегація українців з Канади. В складі делегації — редактор газети „Українське Слово“ М. М. Шатульський і кореспондент газети „Українське Життя“ з міста Торонто І. Ф. Вир.

Українці в Канаді

Перші українські переселенські громади почали прибувати до Канади в останніх десятиліттях минулого століття, тобто в роках 1890, і осідали біля місцевості Чапман у провінції Альберта, а потім почали заселяти провінції Саскачевану і Манітобу.

1892 року в західних провінціях Канади було приблизно 60.000 українців, а до 1914 року число українських переселенців зросло до 170.000.

Року 1892 завітав до Канади перший український священник о. Нестор Дмитрів, який через рік zorganizав і за-клав першу українську греко-католицьку церкву в місцевості Стор (пров. Альберта).

Перших українських переселенців зустріли важкі умови життя. їм доводилось боротися з великими матеріальними труднощами, а також змагатися з примхамми дикої природи.

Державних кредитів вистачало лише на те, щоб викопати криницю, будь-як влаштувати примітивне житло і придати пару волів, які були й робочою силою і засобами пересування, бо тоді ще у згаданих провінціях не було залізниць.

З початком першої світової війни, через деякі політичні причини, до Канади був припинений вїзд емігрантів, а для поселенців настали тяжкі часи. З боку уряду було навіть вороже ставлення.

Згодом і ці труднощі були переборені і українство чимраз більше почало вкорінюватися і розвиватися.

Коли спочатку українці дбали лише про своє існування і працювали, як хлібороби, то з часом, після першої

світової війни українці спричинились до ширшого поступу на всіх відтинках громадського життя. Цим самим вони звернули на себе увагу уряду, як на гідних членів тамопільного суспільства, цим відкрили собі вступ до громадського життя, як рівноправні канадійські громадяни.

Українці засвоюють американську механізацію і цим полегшують працю своїх рук; засвоюють товарообмінну і торговельну кмітливості. Тепер українці Канади мають у своїх руках найрізноманітніші галузі комерції і промислу: українці стали власниками фабрик легкого й важкого індустрії, великих кооперативних об'єднань, автобудівельних заводів і різного роду інших підприємств.

Після першої світової війни до Канади прибула хвиля нових емігрантів, в більшості учасників українських національно-конструктивний дух серед переселенців. Створюються різні громадські союзи і організації національного характеру, збільшується число газет, а на сторінках їх починається ідеологічна боротьба, яка підносить рівень національної свідомості. В даний час в Канаді живе до 350.000 українців. У Канаді виходять 16 часописів українською мовою, деякі з них існують уже біля 50 літ; на сторожі морального життя стоять дві церкви: православна і греко-католицька.

В другій світовій війні кілька десятків тисяч канадійських українців були в рядах канадійської армії і боролись на різних фронтах за свою нову батьківщину. Ця активність українців завоювала собі великий авторитет в очах урядових кіл і всього загалу Канади.

Канадійська Україна росте і кріпшає, здобуваючи собі визнання з боку уряду і дослідників еміграційного питання. В цій самій книжці „Канадійські Українці“ Роберта Г. Йонга пишеться: „...Кожний хто стрічав цих новітніх піонерів нашого краю, а зокрема знав з особисто-го досвіду їхні героїські аусалля в боротьбі з труднощами первісної господарки серед гушавин північно-західної Канади, мусить набути почуття певності, що вони в силі відповісти найкращим ідеалам канадійського громадянства...“ В книжці „Колонізація Західної Канади“ — Роберт Інгленд пише: „...Ми знаємо тепер досить, щоб опіян-ти, як слід, прикмети, що їх найкращі представники українського народу принесли із собою до Канади, й це певне, що коли в найближчих десятиліттях поширяться історія Західної Канади, то на почесній сторінці знайдеться високе місце для досягнень українського народу...“

Для багатотисячних мас українського населення, що опинилось на руїнах Німеччини, найкращим місцем осідку була б Канада. Нова українська еміграція там знайшла б братню пораду, а в матеріально-соціальних засобах українська еміграція з Європи — зарядить собі сама. Вона має життєвий досвід і цілком задовільні кадри працівників з усіх галузей народнього господарства.

Свою віддану корисною працею трудолюбивий український народ докаже, що він має права на належне місце у великій родині народів цивілізованого світу. Лише масовий вїзд українців до Канади збереже українців як національну одиницю — збереже від асиміляції, а також може допомогти корінним українським землякам, борючись їх перед світом. Тому то українці-скальці дивляться на Канаду, як на другу батьківщину.

Спир за скитальців

Женева. — Американські та французькі делегати на нараді підготовної комісії для утворення Міжнародної Організації опіки над скитальцями (ІРО) в Женеві запропонували збільшити пайки для ДП. Представники Англії та Норвегії поставилися проти цього: мовляв, збільшення пайок для скитальців задержить поворот скитальців на батьківщину. Сер Герберт Емерсон зазначив, що було б жорстоко призначити вищі пайки, не маючи грошей для забезпечення цих приділів.

СПРАВА БІЖЕНЦІВ І ДП

Підготовна комісія для біженецьких справ відбула своє засідання в Женеві. Підтверджено постанову, щоб перевести між біженцями в Німеччині та в Австрії політичну перевірку, аби виявити між ними воєнних злочинців та зрадників. Коли 15 держав, членів ОН, підписують статут майбутньої організації для допомоги біженцям, то така організація візьме на себе обов'язки УНРРА.

Реорганізація переселенської комісії

Життя нашої еміграції в Німеччині на безплатному хлібі УНРРА мусить скоро скінчитися, і якщо не буде сприятливих умовин на добровільний поворот до рідного краю, треба включитися у господарський процес десь на чужині. Розуміючи дійсність, треба вжити всіх заходів в справі нашого переселення до будь-якої країни, що забезпечила б нам права вільної людини та дала можливість заробітку.

З тією метою ЦПУЕ весною 1946 року створило окрему Переселенську Комісію з філіями по областях і торах, щоб організовано зайнятися переселенською акцією.

Ця комісія розпочала дуже важку роботу, а саме: започаткувала розвідувально-інформаційну акцію можливостей нашого поселення в окремих країнах, перевела інформаційну акцію, словом і друком серед наших скитальців про переселення та умови життя в цих країнах. Комісія перевела також облік охочих переселитись і їх фаховий вишкіл.

Проте Переселенська Комісія з такими засобами не могла далі успішно вести свою працю. Провід ЦПУЕ тому скликав 4—5 жовтня м. р. перший переселенський з'їзд, на якому представники українських громадських організацій, заінтересованих у справах переселення, вирішили перевести реорганізацію Переселенської Комісії. З'їзд ухвалив низку важливих постанов.

Важніші постанови Першого переселенського з'їзду такі:

1. З'їзд визнає, що далі переселення українських емігрантів на постійне їх поселення у різних країнах за теперішніх умов зробилося конче потрібним, а тому ця справа мусить стати чільною в роботі ЦПУЕ.

З'їзд вважає, що цю головну справу української еміграції має і надалі провадити ЦПУЕ та його система виборних органів через автономну Переселенську Раду при ЦПУЕ, з власним статутом, затвердженим ЦПУЕ, та власними грошовими фондами.

3. З'їзд стверджує основні засади переселення, прийняті досі Переселенською Комісією, а саме:

а) Переселення в основному повинно бути масове до окремих країн і скероване по змозі до меншої їх кількості;

б) Переселення повинно провадитись до тих країн, в яких забезпечується відповідні кліматичні, господарські і суспільні умови після попереднього ознайомлення з тими умовами;

в) Масове переселення повинно скеровуватись в основному до позалевоєвропейських країн;

г) Поселення емігрантів на місцях повинно відбуватися компактними масами, переважно у формі великих сільсько-господарських громад, поселених на вільних землях;

д) Кожна поселенська громада повинна складатися з різних суспільних елементів так, щоб вона створила для себе повну, організовану і самовистачальну господарсько-суспільну цілість, з забезпеченням для громади можливості свого церковного і національно-культурного життя;

е) Поселенські громади повинні організуватися перед виїздом на базі наявних емігрантських таборів і територіальних скупчень українських емігрантів, створюючи при тому в них окремі віроісповідні

громади (парафії) та зберігаючи наявні спільні культурні та громадські заклади. У всіх випадках треба зважати на власне бажання емігрантів гуртуватися поміж собою.

4. З'їзд вважає, що здійснення вище зазначених засад переселення та успіх усієї переселенської акції можливі лише при умові, коли українська еміграція буде виступати в справах переселення єдиним зорганізованим фронтом, а це можливо лише за повної централізації заходів у цих справах в одному громадському органі, яким в ЦПУЕ, через створену при ньому Переселенську Раду та її органи.

У зв'язку з тим з'їзд звернувся із закликом до всіх українських організацій та до всіх українських емігрантів підтримати всі заходи Переселенської Ради при ЦПУЕ та дотримуватись єдиного фронту в справах переселення. З'їзд доручив створити єдиний грошовий фонд для переселенської акції та підтримує заборону ЦПУЕ збирати на цю

мету гроші серед емігрантів приватними особами без уповноваження центральної Переселенської Ради.

Для справи фінансування переїзду українських емігрантів треба створити в одній із заокеанських країн міжнародній українській переселенській банк.

Виконуючи ці постанови, Переселенська Комісія скликала на 2. листопада м. р. Головну Українську Переселенську Раду, яка ухвалила новий статут, складений на вищевказаних основах, обрала 3-поміж себе 7-членну Президію, 5-членну Контрольну Комісію та ухвалила розмір різних внесків до переселенського фонду. Крім цього доручила Президії добрати відповідних людей до Центральної Переселенської Управи та опрацювати бюджет.

Цей новий статут вже затвердив ЦПУЕ, а Президія Головної Переселенської Ради призначила першу ділову Центральну Переселенську Управу, що вже приступила до праці.

Наша еміграція в числа

На основі інформації Головної Української Переселенської Ради загальне число українських емігрантів у Німеччині та Австрії становить близько 250.000 осіб або 100.000 родин.

У тому числі чоловіків 147.000 або 59%, жінок 103.000 або 41%, разом 250.000 або 100%.

За віком українська еміграція поділяється: а) дітей до 15 років 41.000 або 16,5%, б) від 16-ти до 60 років 203.000 або 81%, в) старших понад 60 р. 6.000 або 2,5%. Разом 250.000 або 100%.

За працездатністю маємо: а) чоловіків від 15 до 60 р. 124.000 або 49,5%, б) жінок від 15 до 60 р. 79.000 або 31,5%. Працездатних разом 203.000 або 81%; в) непрацездатних старших 6.000 або 2,5%, г) непрацездатних дітей до 15 р.

41.000 або 16,5%. Разом 250.000 або 100%.

За фахом із працездатних осіб маємо: селян 45%, робітників 18%, ремісників 16%, інтелігенції (вищі фахи) 17%, інші 4%. Разом 100%.

За працездатністю до сільського господарства, із числом працездатних осіб маємо: придатних до праці в сільському господарстві 80%, непридатних до сільського господарства 20%, (в тому 15% ремісників і 5% інтелігенції). Разом 100%.

Із загального числа 100.000 родин маємо: а) фермерських, що можуть самостійно провадити фермерське господарство 50.000 родин або 50%, б) придатних до найманої праці в сільському господарстві 30.000 або 30%, інших, придатних до обслуговування сільськогосподарських громад (ремісники, інтелігенція) 20.000 родин або 20%. К.

Канадійська комісія допомоги українським втікачам і ДП

Заходами „Українського Канадійського Комітету”, „Українського Канадійського Допомогового Фонду”, Української Асоціації Українських Ветеранів” — повсталала „Канадійська Місія Допомоги Українським Втікачам і ДП в Європі”. Місія не пізніше, як до 30. квітня ц. р. має відвідати терени Англії, Норвегії, Данії, Голландії, Бельгії, Франції, Швейцарії, Італії та французьку, американську і англійську окупаційні зони Німеччини та Австрії.

Завданням Допомогової Місії: 1. Здійснювати пряму й негайну моральну й матеріальну допомогу українським втікачам і жертвам війни в Західній Європі, як додаток до цієї допомоги, яку втікачі вже отримують. 2. Давати поради „Українському Допомоговому Фондові” при купівлі і розподілі конкретної допомоги, щоб найкраще використати фонди, зібрані „Допомоговим Фондом”. 3. Координувати свою працю з паралельними Допомоговими Місіями, висланими „Об'єднаним Українським Американським Допомоговим Комітетом” і з Допомоговими Комітетами Бельгії, Франції, Італії та Швейцарії. 4. Допомогати канадійській владі і владам інших країн, зацікавленим

в еміграції і розселенні цих ДП, у виборі найбільш придатних та допомагати в їхньому переїзді.

В склад місії входять: Г. Р. Б. Панчук — директор місії, А. Й. Яремівич, Анна Раплева і Анна Панчук.

ПЛЕНУМ ГОЛОВНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПЕРЕСЕЛЕНСЬКОЇ РАДИ

21. 2. відбулося засідання 2-го Пленуму Головної Української Переселенської Ради в Мюнхені.

На Пленум були запрошені: представники обласних представництв, американської, англійської та французької зони, Краєвої Переселенської Ради в Австрії, відділів ЦПУЕ, обох українських Церков, селянських спілок, громадських організацій та українських високих шкіл.

ІНФОРМАЦІЙНІ ЗБОРИ ПРО ПЕРЕСЕЛЕННЯ

6. 2. відбулися інформаційні збори громадян в таборі „Соммер-Касерне” в Аугсбурзі, на яких представник ЦПУЕ і Головної Переселенської Ради докладно з'ясував можливість й перешкоди переселення з Німеччини.

Набір робітників до Бельгії

Як повідомлялось, Бельгія приймає на працю у вугляних копальнях понад 20 тис. ДП. Українські представники, члени міжнародної делегації, що відвідала бельгійські копальні вугілля, подали Головній Переселенській Раді докладні відомості про умови праці.

Бельгійські вугляні копальні здебільшого давні, але технічно добре обладнані. Поклади вугілля залягають на глибині від 500 до 1000 метрів і тягнуться мало-похилими верствами завдовжки від 70 до 110 сантиметрів. Вугляного газу тут не зустрічається. Кріплення шахт переважно залізне. Праця в забої провадиться пневматичним молотком. Нещасні смертні випадки дуже рідко трапляються.

Тривалість робочого дня, установлена законом, — 8 годин. Праця відбувається на три зміни. Робітники працюють відлюдно. Норма вироблення залежно від умов праці і характеру шару в середньому значається 5 кв. м. на зміну.

В оплаті робітників установлено за кваліфікацією 10 категорій. Некваліфікований робітник одержує 130 франків денно, кваліфікований — 220 фр. Акордна оплата окремих робітників досягає до 500 фр. денно.

Серед робітників шахт 50% чужинців, переважно італійці. В невеликій кількості є і українці. Всі чужинці користуються однаковими правами щодо оплати праці, лікарської опіки соціального забезпечення і відшкодування при нещасливих випадках.

Життя в Бельгії незрівняно краще, ніж в багатьох країнах Європи. Харчування добре. Такі продукти як хліб, жир, м'ясо і цукор видаються на картки за низькими державними цінами.

А крім того, на вільному ринку в необмеженій кількості можна купити хліб 9 фр. за кіло, масло 250 фр. картопля 20 фр., баранина 25 фр., оселедці 8 фр., цигарки 5—8 фр. 20 шт., мило 20 фр. за кіло. Убрання коштує від 900 до 2.000 франків.

Житловим приміщенням робітники забезпечені. Самотні живуть у бараках по 3—4 особи в кімнаті, а сімейні — 2 кімнати і кухня.

Хто хоче мати ще ліпше приміщення, то можна і приватно найняти гарну квартиру за 300 фр. місячно.

Підготовка набору робітників до Бельгії вже розпочалась. Головна Переселенська Рада в порозумінні з американським командуванням доручила Переселенським Управам провадити запис охочим. Ближчим часом очікується на прибуття в табори представників Бельгії для складання контрактів. Всі, що зголосяться до праці, пройдуть медичний огляд, для виявлення їх придатності до підземної фізичної праці.

Контракт складається на 2 роки обов'язку праці в копальнях. Після 3-х місяців перебування в Бельгії робітники одержать дозвіл забрати до себе свої сім'ї. Відбувши 2 роки праці в копальнях, можна змінити місце праці, або виїмгрувати до ін. країни. Щодо цього бельгійський уряд не робитиме ніяких перешкод. А після 5 років праці надається право набути бельгійське громадянство.

УКРАЇНЦІ В АВСТРІЇ

Є відомості, що в Австрії перебуває тепер 24.080 українців. З того живе в таборах 9.801, поза таборами 14.279.

УКРАЇНСЬКЕ ЖИТТЯ

Обласний з'їзд учителів В. Гесії

7.—8. 2. ц. р. відбувся в Герсфельді Обласний з'їзд учителів-педагогів Области Великої Гесії.

На з'їзді присутні делегати педагоги-учителі від таборів: Корнбергу, Майнц-Кастелю, Герсфельду, Цренбергу, Нойкірхену, Гребенштайну та крім того, делегати професори-педагоги від ЦПУЕ і ОПУЕ на Велику Гесію, представники першої таборової Спільки учителів Герсфельду, а також гості вчителі та інші чільні представники українського громадянства.

На з'їзді обрано 6 делегатів і 1 кандидата від Области на загальний учительський з'їзд американської зони. Винесено ухвалу просити ЦПУЕ затвердити п. проф. Г. Крилова на посаді Інспектора Народної Освіти, а також обрано керівні органи — Управу та Контрольну Раду Спільки Учителів Области Великої Гесії. Управу С-ки очолив п. проф. В. Дубровський. Обласна Управа Спільки Учителів, розділивши між собою окремі обов'язки, прийняла основою праці резолюцію Обласного З'їзду учителів та встановила час і місце чергової своєї зустрічі.

На першому засіданні Управи Спільки ухвалено приділити першочергову увагу видавництві підручників, виявленню педагогічних кадрів, уніфікації навчальних програм народних і середніх шкіл, виробленню норм оцінок, опрацюванню шкільного статуту для початкових і середніх шкіл тощо.

Мгр. Ю. Олесницький

Доповідь про П. Куліша

З нагоди 50-ти ліття з дня смерті П. О. Куліша заходами культурно-освітнього відділу табору Соммер-Касерне в Авгсбурзі відбулася 14. 2. ц. р. доповідь П. Оксаненка на тему „Літературна і культурна діяльність П. Куліша“.

Реферат д-ра Чорного в німецькому літературно-мистецькому т-ві

31. січня ц. р. відбувся в Регенсбурзі реферат викладача Ерлангенського університету і члена С-ки письменників та журналістів в Авгсбурзі д-ра Юрія Чорного на тему „Українська література в дзеркалі Європи“. Реферат був улаштований за ініціативою Регенсбурзької Спільки Письменників для місцевого німецького літературно-мистецького товариства. Колом ста осіб німецької національності, між ними й представники нім. преси, відвідали реферат і після прочитання дискутували із прелегентом. З огляду на велике зацікавлення такими доповідями заплановано ще два реферати про сучасну українську літературу: Ю. Косача і В. Державина.

Листування редакції

В. Б-ові, Регенсбург. Статті на правничі й політичні теми нам потрібні — отже пишіть і надсилайте.

А. П-ському, Регенсбург. Дякуємо за побажання щодо розбудови „Н. Ж.“.

Ю. М-ову, Міттенвальд. Ваших поезій ще не можна друкувати.

Пошта повернула газети, вислані Плутатаревій Тетяні, Морозові Семенові, Сопівникові Миколі. Адміністрація „Н. Ж.“ просить згаданих осіб подати точні адреси.

Дівчата з Коломиї

З культурно-наукового життя в Гайдельбергу

Заходами „Групи Українських Науковців“ у Гайдельберзі відбулася дня 8. 1. 1947 доповідь проф. Василя Чапленка на тему „Українське літературне життя на еміграції в рр. 1945—46“.

Доповідач дав огляд літературного життя в усіх формах його вияву, а саме: організаційній, видавничій, літературно-творчій і теоретично-критичній.

Говорячи про організаційне життя українських письменників і літературних критиків на чужині, він відзначив діяльність МУР-у, що в ньому об'єдналися письменники й критики на еміграції.

У видавничій діяльності доповідач відзначив видання літературних журналів і збірників, як „Рідне слово“, „Заграда“, „Похід“, „Звено“, „На чужині“, „Мур“ і окремі видання творів. Але видавничу діяльність була — на думку доповідача — зовсім недостатня. Причина — друкарсько-технічні труднощі й труднощі з добуванням дозволу на друк. Тимто треба мати на увазі й ті твори, що ще в рукописах.

У поезії доповідач розглянув окремо творчість молодих і старших поетів (Ю. Клен, І. Багрянний, М. Орест і ін.) і „ліво-експериментальний“ — за його термінологією — романтичний (І. Костецький, Ю. Косач).

Теоретичні шукання — на думку доповідача — виявилися в доповіді У. Самчука „Велика література“, що в ній він висунув ідею творення повноцілних „репрезентативних“ творів та в доповіді Ю. Шереха „Стилі сучасної української літератури“. Говорячи про цього останнього, Чапленко визнав слушність його тези про потребу створення українського національного стилю, але рівночасно заперечив те, що в сучасній поезії цей стиль нібито розвиває далі В. Барка та Т. Осьмачка.

В літературній критиці, на жаль, виявляються крайне-суб'єктивні виступи, як напр., виношення деяких письменників до ранги „пророків“ (Ю. Косач про Барку), чи паплюження інших (переважно молодих) письменників як „графоманів“ без потрібного в цьому останньому педагогічного підходу й вказівки.

Доповідь проф. Чапленка викликала живий обмін думок між при-

явними. М. ін. підкреслювано потребу створити літературно-критичну цензуру, що протидіяла б заливам макулятури на еміграції, висунуто завваги на тему потреби перекладної літератури й т. п.

З нагоди доповіді відбулося ввечері авторське читання В. Чапленка. Письменник прочитав уривок із своєї нової комедії п. н. „Гетьманська спадщина“, що в'яжеться з відомою аферою з-перед першої світової війни з т. зв. Полуботівськими мільйонами в Лондоні. Приявні з зацікавленням простежили за виведенням типів тодішнього громадянства й за повною гумору акцією п'єси. Д-р М. Г-ий

В ДЗЕРКАЛІ ПРЕСИ

„Нью-Йорк Таймс“, 21. 7. 1946:

Рецензії на книжку колишнього посла УНР у Лондоні проф. Арвольда Марголіна „З політичного щоденника. Росія, Україна та Америка, 1905 — 1946“ 250 стор. Нью-Йорк: Колумбійський університет. Ціна 3 долари.

Детальний звіт автора про його діяльність в українському визвольному русі робить цю книжку унікальним і цінним вкладом до нашого розуміння недавньої історії та російської проблеми. В США надто мало знають про національне питання у Східній Європі, про заплузаність стану на Україні та в Росії в 1917—1921 роках, коли закладалися основні сучасні форми сх. Європи та про відгук тамтешніх подій на міжнародній арені.

Пан Марголін присвятив багато років справі українського народу. Він пише: „Я почував, що то був мій обов'язок, покладений на мене як на сина України, від якого я не мав морального права ухилитися“. За це американський читач повинен бути тільки вдячний. На перших 70 сторінках книжки, де Марголін пише про Україну та Росію і прикладених документах читач знайде багато такої інформації, яку трудно десь дістати.

Коли п. Марголін прибув до Америки, його вразило, що пересічний американець у багатьох відношеннях є на багато вищий за пересічного європейця: „Здоровий розсудок, швидке думання, відсутність почуттів прихвилення та прислужництва здалася мені характерними рисами більшості людей“. До цього я додав би одкритий характер — і можна сподіватися, що цей одкритий характер відгукнеться на нові аспекти Східної Європи, про які говориться в мемуарах п. Марголіна.

„Чикаго Дейлі Трібюн“, 30. 5. 1946:

Далеко відходячи від поняття „щоденник“, ця книжка висвітлює значущий уривок міжнародної історії, як її бачи-

Свято 350-річчю Берестейської Унії в Байройті

Свято в 350-ту річницю Берестейської Унії в Байройті відбулося дня 8. січня 1947 р. В год. 9.30 о. дек. Т. Кудрик при діяконуванні о. Івана Прокоповича й о. В. Корчинського відправив співану Службу Богу. Співав хор під орудою відомого нашого композитора проф. Івана Недільського. Прегарну проповідь виголосив дорогий і здавна симпатичний для нас о. д-р Йосафат Скрутень.

В таборовій залі, відбулася святочна академія з багатою програмою. Декоративі, а саме храм св. Юра у Львові, по-мистецьки виконав інж. А. Осадца. Цікаву й змістовну промову виголосив п. проф. д-р І. Мірчук трьома мовами: англійською, німецькою, українською.

З інших частин програми на особливу увагу заслуговують декламації п. В. Ценкової і Д. Заяцівної, сольоспів п. Гузієвої і талановите скрипкове сольо п. Мака та віолончелеве І. Барвінського.

Мішаний хор „Боян“ закінчив академію „Молитвою“ з опери „Запорожець за Дунаєм“.

В полудневій академії взяли теж участь представники УНРРА, парох німецької кат. парохії і голова міста своєю приявою на залі.

Вогник

ЗАКІНЧЕННЯ ЗИМОВОГО СЕМЕСТРУ НА УЕВШ

22. 2. ц. р. закінчено зимовий семестр в Українській Економічній Високій Школі в Мюнхені. Новий семестр починається 1. 3. ц. р.

Ректорат УЕВШ провадить запис нових студентів на 1, 2, 3, 4 і 7 семестри щодня між 10—12 год. 14 і 15. лютого в канцелярії школи у Мюнхені, Флюрштр. 1/1.

ла людина з незвичайним досвідом та проникливістю вченого. Др. Марголін пише як свідок та учасник російської революції від 1905 до 1917 років.

Він бачив, як більшовики прийшли до влади на хвильці повсталих незадоволених жовнів. Як член проводу українського руху за незалежність, він бачив інтригування Клемансо, нерішучого Льюї Джорджа та необанайомленого Лансієга, що були безпомічним знаряддям, яке допомагало більшовикам.

З 1922 року він американський громадянин, добровільний співробітник державного департаменту, а звідси і учень в нашій дипломатії.

Американці схильні схвалювати чужоземну політику Рузвельта або дивитися на неї як на відмоложення ідеалів Вілсона. Мораль книжки Марголіна, ввічливо висловлена і добре обгрунтована документами, така: існують великі розбіжності між міжнародною демократією і світовою безпекою, заснованою на пануванні великих сил, виключаючи тоталітарну Росію.

„Сан Франціско Кронікл“, липень 1946

Книжка має високу вартість для вивчення умов у Росії та мало відомих фактів. 40 років безпосередніх спостережень та участі у подіях світової ваги дали п. Марголіну велику кількість інформації.

„Вашінгтон Пост“, 2. 6. 1946:

Треба звернути спеціальну увагу на цей цінний політичний щоденник. Пан Марголін точно передбачив багато в сучасних подій у російсько-американських взаєминах.

„Ст. Люї Пост Діспеч“, 4. 8. 1946.

Це історія людини, що народилася на Україні та брала участь у залутованій боротьбі України за волю та незалежність в 1917 та наступних роках. Записки Марголіна цінні для кожного, хто цікавиться спеціальною проблемою України та її складними взаєминами в Росію, проблемою, що завжди виривається в Росії.

З УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ

Заболіло...

В „Українській Трибуні” знаходимо аж дві статті з нападами на „Наше Життя”. Якийсь п. Максим Бойко 16. 2. 47 р. наколотив суміш у відомому стилі: „Кидай клевету, щось із того залишиться”.

Приміром, п. Бойко хоче довести, що редактор „Нашого Життя” москофіл, мовляв, він хоче „охоронити улюблений народець” (російський), а ніби інтереси України йому байдужі... Про 1917 рік в історії України пише так, що, мовляв, тоді все було готове до проголошення незалежності, але — перешкодили українські соціалісти. Правда інша: коли б 1917 року на Україні не було українських соціалістичних партій, то ми б не мали й тих здобутків, що ввійшли в нашу історію. Вті маси пішли були б просто за російськими партіями. До речі, цієї думки був і пок. Юрій Липа, зовсім не соціаліст.

Дмитро Антонович, один із основників Центральної Ради, писав у львівському „Ділі” 29 березня 1937 року про свою розмову з Міхновським на початку революції 1917 р. Міхновський благав „не підіймати в цей час питання про самостійну Україну, інакше московське громадянство нас знищить без останку, бо як боротьба з цими кадетами (рос. конституційно-демократична партія. Ред.) тяжча була ніж з царським урядом”. Також Євген Чикаленко пише в своїх споминах, що Міхновський і йому висловлював ті самі погляди.

Галичина і Буковина, що в національній свідомості стояли в 1917 році вище від Наддніпрянщини, мріяли в той час про автономію в Австрії. Чи міг український рух на Наддніпрянщині, що не мав за собою організованої та свідомої маси, зразу здобувати незалежність? Навіть Грузія на Кавказі, з її сильним національним рухом, видала проголошення самостійності значно пізніше від України, бо аж 26 травня 1918 р.

Само собою поважно дискутувати з п. Бойком і йому подібними — це — кидати горохом об стіну. Це не чесні противники, а фальшивники та національні демагоги.

За базарний, розквістаний тон цих „читачів” відповідає редакція „Української Трибуни”, що містить явну неправду і наклепи на людей і політичні рухи, що мають певні заслуги перед українським народом.

Нема сумніву, що ці „дописи” з їх демагогією редакція „Української Трибуни” замовляє або просто фабрикує у себе. Ось, напр., якийсь стилізований „селянин Михайло Степаненко” випишує нісенітницю і неправди не селянським, а просто таки циганським способом. Цей вигаданий „селянин” цитує „Наше Життя”, мовляв, нац орган писав, що „Москва почала війну з Петербургом”. Це шахрайство „селянина” і редакції „Укр. Трибуни”. Дійсно „Наше Життя” згадало інформацію „Української Трибуни” про повстання між Москвою і Петербургом. А вміщена ця інформація в тому самому числі, що й стаття п. Пеленського про „блискучу ізоляцію”.

Чи можна після цього фальшування видрукованого в „Українській Трибуні” поважно дискутувати з цим часописом? Де видано в культурному світі такі способи

„дискусії”, як ось це речення: „Не у діях УГВР видно порожнечу, а у Вашій голові, пане Феденко!” Таких співробітників і редакторів має „Українська Трибуна”, що замість розумного доказу виходить перед людьми з непристойною лайкою.

Наша критика влучила в болюче місце. Маса наших скитальців, що на них безсовісні демагоги з УГВР накладали податки, лякали їх або дурили „грушками на вербі” побачили, що цей шум робиться для поповнення лише партійної каси.

Панове з „Української Трибуни”! Ви себе показали в повний свій зріст. Своєю демагогією нас не злякаєте. Ми будемо і далі писати правду.

ЕСПЕРАНТИСТИ!

Ініціативна група українських есперантистів закликає всіх українських есперантистів та прихильників есперанто відгукнутися, подавати свої адреси, присилати замовлення на бюлетень „Український Есперантист”, висловлювати свої побажання та пляни :: усе листування слати на адресу:

„UKRAINA ESPERANTISTO”
AUGSBURG-GÖGGINGEN
Schleefach 6

НОВІ ВИДАННЯ

1. Проф. П. Ковалів. Безособові речення на-но, то, їх значення та норми вживання. Авґсбург, 1947, 16 ст.

В цій праці автор, порушуючи одні з найцікавіших питань української синтакси, в ясній і популярній формі з'ясовує значення і умови вживання безособових речень з присудковою формою на-но і-то. Найдокладніше зупиняється автор на з'ясуванні різниці між зворотами типу „вікно розбито” і „вікно розбите”, на питанні про можливість і неможливість вживання орудного відмінка дієвої особи в безособових реченнях на-но, то та в особових реченнях на-ний, -тий. Обстоюючи принципи народності в розвитку української літературної мови, автор проте виступає проти обмеження літературної мови виключно формами народної мови і вважає, що українська літературна мова в своєму розвитку, в міру зближення з іншими європейськими мовами, може виходити за межі народної мови й культивувати невласливі народній мові пасивні конструкції в однаковій мірі з активними. Цим самим проф. П. Ковалів відкидає запроваджене раніше в працях О. Курило та інших мовознавців правило про неможливість вживання в літературній мові пасивних зворотів з орудним дієвої особи („Лист написаний братом”) і про потребу заміни цих зворотів на активні („Брат написав листа”). Проф. Ковалів має беззастережно повну рацію обстоювати свій погляд, бо розвиток літературної мови веде до

вищої мовної культури і вимагає, особливо в мові наукових праць, запровадження пасивних конструкцій зазначеного вище типу.

2. Проф. П. Ковалів. Чистота і правильність української літературної мови. Мюнхен. 1947. 36 стор.

Аналізуючи мову нашої теперішньої преси і взагалі друкованого слова, автор зупиняється на тих конкретних хибках в уживанні української лексики та фразеології, що найчастіше трапляються у нашій теперішній мовній практиці. Автор за абетковим порядком подає список слів, що їх треба вживати в літературній мові, а в дужках зазначає ті хибні слова, що їх часто помиляково вживають наші емігранти замість нормативних слів і цим засмічують нашу мову. Особливо подає автор список тих слів, що часто вживають не з тим значенням, з яким би треба було їх вживати. Особливо подано список слів з невживаною формою. Далі йдуть розділи фразеологічні: звороти з порушенням законів зв'язку слів, приєднання звороти, сполучникові звороти, найуживаніші фразеологічні звороти.

Проаналізувавши найчастіше вживані у нашій сучасній мовній практиці хибні слова і звороти і подавши нормативні слова, форми слів і фразеологічні звороти, використавши для цього приклади з мови наших класиків, — автор дав нашому громадянству цінний практичний порадник, корисний і для учнів, і для вчителів, письменників, журналістів, науковців тощо.

Обидві праці проф. П. Ковалева мають користь для кожного українця, що намагається планувати і плекати свою рідну мову на чужині. П. О.

О Г О Л О Ш Е Н Н Я

У. Т. Г. І.

Сектор Авдиторного Високошкільного Навчання
Українського Технічного Інституту в Регенсбурзі

оголошує від 15. лютого 1947 року

ЗАПИС СТУДЕНТІВ НА ДІЮЧІ ВЕСНЯНІ СЕМЕСТРИ
академічного року 1946/47, а саме:

- на 2, 3 і 4 сем. Агрономічно-Лісового відділу
- на 6 сем. Агрономічного підвідділу
- на 6 сем. Лісового підвідділу
- на 7 сем. Агрономічного підвідділу (в Мюнхені)
- на 2 і 4 сем. Ветеринарно-Зоотехнічного відділу (в Мюнхені)
- на 2, 3 і 4 сем. Хемічно-Технологічного відділу
- на 2 і 4 сем. Будівельного відділу
- на 2, 3 і 4 сем. Економічного факультету.

Якщо на якийсь семестр, що тут не зазначений, зголоситься більша кількість бажаючих, то буде розпочатий ще й той семестр.

Дійсними студентами можуть бути особи з закінченою середньою освітою. До прохання треба долучити крім матурального свідоцтва, ще й документи про закінчення відповідних попередніх семестрів на інших подібних рівнозначних високих школах.

Вписове становить 20, а студійне 250 нім. марок за семестр.
Лекції розпочнуться 7. квітня 1947 р.

Прохання подавати на адресу Ректорату Українського Технічно-Господарського Інституту в Регенсбурзі:

Ukrainisches Institut, Regensburg, Ganghofer Siedlung, P. Hevsestr. 2

До набуття

в АДМІНІСТРАЦІЇ „НАШОГО ЖИТТЯ”

1. Борис Крупницький: „До методологічних проблем української історії” Ціна 2— мар.
2. Віктор Петров: „Провідні стани розвитку суч. Шевченкознавства” Ціна 3— мар.
3. П. Феденко: „Сільська любов” Ціна 2— мар.
4. П. Феденко: „Своєю рукою” Ціна 2— мар.
5. П. Феденко: „Невистість” Ціна 1.50 мар.
6. П. Таборенко: „Плестуня-Побратими” Ціна 2— мар.
7. В. Гайдарівський: „Ще одно кохання”, повість Ціна 10— мар.
8. Календар-альманах на 1947 рік „На чужині” Ціна 10— мар.
9. П. Павлович: „Слдами Михайла Коцюбинського”, ілюстр. збірник Ціна 6— мар.
10. П. Павлович: „Поділля”, історичні пам'ятки, 29 ілюстр., в 4-х мовах Ціна 5— мар.
11. І. Манило: „Постріли з пера” (Епіграми, пародії та гуморески) Ціна 3— мар.
12. В. Чапленко: „Муза”, (оповідання) Ціна 5— мар.
13. М. Щербак: „Вітри над Україною”, поезії Ціна 5— мар.
14. І. Манило: „Колочий сміх”, байки Ціна 3— мар.
15. В. Барка: „Апостола”, поезії Ціна 3— мар.
16. „Вибрані байки та прятки”, збірка творів українських байкарів Ціна 5— м.
17. М. Ситник: „Залізничний сторож” повість (друкується)
18. Ю. Косач: „Ворог”, драма (друкується)

Augsburg, Sprenger Straße 1 (Ecke Birkenfelder Straße)

На численні запити охочих вписатися на Педагогію Фізичної Культури, Дирекція вчительського семінара в Міттенвальді подає до відома, що на Педагогію можуть бути прийнятими теж особи, що не є ДП. По ближчі інформації треба звертатися до Дирекції.

Природничий факультет Українського Університету в Авґсбурзі приймає вписи на перший семестр до 15. березня ц. р. Зголошення і інформації в секретаріаті Природничого факультету в Авґсбурзі, Сомме-Касерне.

ГУРТІВНЯ ПАПЕРУ

к у п у є

в Авґсбурзі

в кожній скількості макулатуру (зужитий папір, неподані часописи, книжки, картони, паперові відпадки і т. д.)
Оферти з поданням ціни та скількості (в кілограмах) надсилати на адресу:

Papiergroßhandlung
Augsburg, Spitalgasse 5/16

1—3

ПРОЗНУ УКРАЇНЬ

731. Софія з Турчинів Литвинова, Кобург, Шляхтгофштр. 4/1., шукає сина Любомира Богдана Литвинова, нар. 21. 8. 1924 р., а також рідних та знайомих з Глубічка Вел., Тернопільщина.

732. Лепчанський Петро, 13 б, Швабмюнхен, Шіштшттр. 1, шукає Василя Статкевича з Володимир Вол. Часописи на англійській і французькій зоні просять передрукувати.

757. Строковська Валентина, Нойкірхен ам Г/Фендігер, Лянд Зальцбург, Естеррайх, USA Цоне, розшукує сина Строковського Алексія (Алік) нар. 1926 р.

758. Корсунь Дусю, нар. 1929 р., шукає батько Корсунь Федір, Авґсбург, Сомме-Касерне, Вл. 24/17.

759. о. Ярослав Княгиницький з Березан, душастив в таборі Етлінгені і Вадені, пошукує своїх синів Емануїла і Степана.